

Čj.: USTR 1-4/2017

Praha, 24. dubna 2017

Počet listů: 6

Zápis ze 4. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo zasedání: 20. 4. 2017, 16.00 hod., ÚSTR

Rada Ústavu: Zdeněk Bárta, Emilie Benešová, Jan Bureš, Lukáš Jelínek, Michal Uhl,

Ústav pro studium totalitních režimů: Zdeněk Hazdra, Ondřej Matějka, Michael Pelíšek

Archiv bezpečnostních složek: Světlana Ptáčnicková

Omluveni: Eduard Stehlík

Zápis vyhotovila: Jana Lišková

Program jednání:

- 1. Schválení programu**
- 2. Verifikace zápisu z 3. jednání**
- 3. Kontrola úkolů**
- 4. Informace o činnosti**
- 5. Různé**

Ad 1) Schválení programu

Předsedkyně Rady Ústavu E. Benešová zahájila v 16.15 hod. 4. jednání Rady ÚSTR v roce 2017 a omluvila nepřítomnost E. Stehlíka. Následně přečetla navržený program jednání. Vzhledem k tomu, že nikdo z přítomných členů Rady Ústavu neměl k navrženému programu připomínky či návrhy k doplnění, dala E. Benešová o jeho znění hlasovat.

Usnesení: Program byl schválen v navrženém znění.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 2) Verifikace zápisu z 3. jednání

E. Benešová vyzvala členy Rady Ústavu k vyjádření připomínek k zápisu z 3. jednání. Připomínky nebyly vzneseny.

Usnesení: Rada Ústavu schvaluje zápis z 3. jednání Rady ÚSTR v roce 2017 v předloženém znění.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 3) Kontrola úkolů

Radě Ústavu byl předložen přehled zadaných úkolů a jejich plnění:

➤ Zaslát Výroční zprávy po grafické úpravě Senátu PČR

Výroční zpráva byla předána Senátu PČR a zveřejněna na webových stránkách ÚSTR (viz https://www.ustrcr.cz/wp-content/uploads/2008/12/USTR_VZ_2016_web2.pdf).

E. Benešová konstatovala splnění úkolu.

Ad 4) Informace o činnosti

O. Matějka sdělil, že první čtvrtletí roku 2017 bylo velmi plodné z hlediska publikační činnosti, neboť dobíhal tisk publikací připravených k vydání v loňském roce. Za nejdůležitější považuje publikace vydané v koedici s Lidovými novinami a nakladatelstvím Karolinum. Rovněž sborník *Církev za totality* slavil úspěch, neboť byl do dvou týdnů od vydání zcela vyprodán. Totéž ÚSTR zaznamenal i u sborníku *Předjaří*. Za rok 2016 se souhrnně podařilo vydat 32 publikací, což je historický rekord. Rovněž v kvalitě lze zaznamenat citelný posun. O. Matějka dále vysvětlil, že v důsledku stěhování proběhlo v prvním čtvrtletí méně akcí, neboť byl cíleně vyhlášen stop stav na 1,5 měsíce, aby mohla být veškerá činnost zaměřena na stěhování. Dále informoval členy Rady ÚSTR, že v rámci digitalizačních projektů byla dokončena digitalizace a především rozsáhlá kontrola fondu MNB, což je důležité i z hlediska spolupráce s United States Holocaust Memorial Museum.

Z. Hazdra doplnil, že minulý týden proběhla vernisáž putovní verze výstavy o Chartě 77 na půdě Senátu PČR. Rovněž se připravuje putovní verze výstavy *Rozkulačeno!* Dále sdělil, že v Ostravě bylo nově otevřeno Centrum PANT. Jedná se o kavárnu s diskuzním prostorem k reflexi novodobé historie. Na základě vzájemné spolupráce se sdružením PANT zde každý měsíc bude mít jeden ze zaměstnanců ÚSTR přednášku, čímž bude možné prezentovat výzkumnou činnost ÚSTR i mimopražskému publiku. Rovněž popsal, že s počátkem roku byl zahájen nový typ popularizační činnosti – k divadelním hrám reflektujícím moderní dějiny připravují vybraní zaměstnanci ÚSTR odborné diskuze. V únoru proběhla první debata po hře *Pankrác 45* ve Švandově divadle. Koncept byl následně zopakován při uvedení stejné hry v Nymburce. Na podzim se připravuje spolupráce s divadlem Aréna v Ostravě, diskuze proběhne po představení T. Vůjtky *Slyšení*, která se věnuje procesu s Eichmannem. T. Vůjtek připravil v předchozích letech celou trilogii her zabývajících se moderními dějinami, které by ÚSTR chtěl představit i pražskému publiku, a to rovněž s navazující debatou.

O. Matějka dodal, že zaměstnanci Ústavu se v uplynulém období věnovali přípravě grantových žádostí. Ústav se uchází se třemi projekty o GAČR (v jednom je Ústav hlavním

řešitelem, v ostatních figurech jako partnerská organizace) a dokončují se přípravy dvou projektů v rámci NAKI. Lze tedy konstatovat, že se snaha o získávání mimorozpočtových prostředků neustále zvyšuje.

L. Jelínek se otázal, zda výstava o Chartě 77 bude pokračovat i v jiných výstavních prostorách.

O. Matějka vysvětlil, že jak putovní, tak interiérová verze bude putovat po ČR. Rovněž pozval přítomné členy Rady Ústavu na vernisáž výstavy zabývající se československým exilem, která se uskuteční dne 4. 5. 2017 od 14.00 hod. v zahradě Senátu PČR.

Ad 5) Různé

➤ Žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., č. j. USTR 230/2017

E. Benešová připomněla, že Rada Ústavu obdržela na vědomí jednu žádost dle zákona č. 106/1999 Sb.

Rada Ústavu vzala žádost dle zákona č. 106/1999 Sb. na vědomí.

S. Ptáčnicková sdělila, že koncem března proběhlo odvolací líčení v pracovněprávním sporu o neplatnost výpovědi, ve kterém ABS stál proti bývalému vedoucímu Kanceláře ABS. Soud 1. instance dal žalobci za pravdu, odvolací soud nicméně konstatoval, že žalobce zneužil právo, když zaměstnavateli zatajil neschopenku. S. Ptáčnicková rovněž podotkla, že předpokládá, že žalobce podá dovolání k Nejvyššímu soudu, v současné chvíli je ale rozhodnutí pravomocné.

E. Benešová se otázala, jak se vyvíjí soudní spor s D. Hermanem.

Z. Hazdra vysvětlil, že snaha o mimosoudní dohodu bohužel neuspěla. Další líčení proběhne příští týden.

E. Benešová se otázala, kolik soudních sporů se momentálně vede.

Z. Hazdra sdělil, že za ÚSTR se dosud vedou dva soudní spory, z čehož jeden je před uzavřením mimosoudní dohody.

S. Ptáčnicková vysvětlila, že ABS je součástí několika sporů o ochranu osobnosti. Spory jsou ale vedeny proti Ministerstvu vnitra, a to o vedení žalobců v evidenci, ať už jako agenti či důvěrníci. ABS je ve sporu pasivním účastníkem, na základě rozhodnutí soudu vymaže žalobce z elektronického vyhledavače. Tyto osoby jsou však nadále dohledatelné ve zveřejněných seznamech některých občanských aktivistů.

E. Benešová se otázala, jak se vyvíjí výběrové řízení na rekonstrukci opláštění budovy ÚSTR.

M. Pelíšek sdělil, že vše jde podle harmonogramu. Momentálně běží lhůta pro podání cenových nabídek.

Z. Hazdra doplnil, že od poloviny března jsou již všichni zaměstnanci přestěhováni do nových prostor, následně se stěhoval zbytek vybavení do skladových prostor. Nyní probíhá sanace, aby mohla být budova předána zhotoviteli, který vzejde z výběrového řízení. Prázdnou budovu v současnosti hlídá ostraha.

E. Benešová se rovněž zeptala, kde jsou umístěny služební vozy ÚSTR.

O. Matějka vysvětlil, že vozový park je rozdělen mezi obě budovy na Braníku a na Hadovce. Na Hadovce má ÚSTR pronajata tři stání v podzemní garáži, na Braníku je pronajato místo na nedalekém hlídaném parkovišti. Soukromé parkování na Braníku je možné všude bezplatně, na Hadovce je to ale složitější, neboť jsou všude modré zóny.

E. Benešová se dále otázala, zda v nových prostorách vznikají nějaké problémy.

S. Ptáčnicková sdělila, že soužití samozřejmě není vždy hladké, ale obě instituce se snaží případné hrany obrušovat.

O. Matějka doplnil, že zaměstnanci jsou nabádáni, aby se na Braníku chovali jako na návštěvě, na rozdíl od Hadovky se nejedná o prostý clientský vztah.

E. Benešová připomněla, že dne 23. 3. 2017 obdržela dopis dvou odborových organizací, který v několika bodech rozhodně nebyl korektní. Následně přečetla dopis, kterým oslovila ředitele ÚSTR, aby zvážil, zda tímto vyjádřením dotyční zaměstnanci neporušili Etický kodex:

*„Vážený pane řediteli, dnešního dne jsem obdržela dopis podepsaný předsedy dvou odborových organizací působících v ÚSTR, kteří jsou zároveň zaměstnanci Ústavu pro studium totalitních režimů. Dopis je adresován Senátu PČR. Kromě toho, že Vaši zaměstnanci urážejí některé členy Rady ÚSTR, vymezují se ostře proti nominantce prezidenta ČR do Rady ÚSTR. To by jistě mohlo být v pořádku, pokud by tak vyjádřili svůj občanský postoj, avšak oni své vyjádření zaštiťují odborovými organizacemi, v jejichž čele stojí, nadto není jasné, zdali jde pouze o jejich osobní názor, či zda je to názor celé členské základny těchto organizací. V této souvislosti uvádím: Posláním odborové organizace je **ochrana kolektivních a individuálních zájmů zaměstnanců, a to jak zájmů sociálních, tak hospodářských**. Z rozhodovací praxe soudů České republiky doslova vyplývá, že **'Odborová organizace je pouze takové občanské sdružení, jehož úkolem je hájit práva a oprávněné zájmy zaměstnanců a zastupovat je v kolektivním vyjednávání'** [Založení odborové organizace, zdroj: www.odborvy-online.cz. [6] Srov. usnesení Krajského soudu v Praze, č. j. 30 Co 116/2003-06-16, ze dne 19.03.2003.]. Domnívám se, že uvedený dopis překračuje legislativou vymezená práva odborových organizací a poškozují dobré jméno instituce v očích ústavních činitelů i veřejnosti. Dále bych Vás ráda požádala o šetření zda-li je uvedený dopis (vč. urážek členů nejvyššího orgánu ÚSTR) v souladu s Etickým kodexem zaměstnanců ÚSTR, především čl. 3 odst. 1, 2, čl. 6, čl. 7 odst. 3, čl. 8 odst. 2, 3, čl. 9 a čl. 11.“*

E. Benešová dále sdělila, že v této věci požádala o stanovisko i Základní odborovou organizaci, jejíž vyjádření jí bylo doručeno dne 3. 4. 2017:

„Vážená paní předsedkyně Rady ÚSTR, tímto bychom se rádi vyjádřili k Vašemu podnětu a vysvětlili naše stanovisko ke skutečnostem, v něm uváděným. Vedení Nezávislé odborové organizace a Odborové organizace vědeckých pracovníků s naší organizací nekonzultovalo záměr napsat zmiňovaný dopis Senátu a ani následně nás s jeho obsahem neseznámilo. Považujeme to za nekolegiální postup, který je příznačný pro jejich jednání. Zároveň již z této skutečnosti jasně vyplývá, až autoři dopisu, přestože se staví do pozice obhájců odborových zájmů všech zaměstnanců, vyjadřují především své vlastní postoje a sledují své vlastní cíle. Domníváme se, že opět využili příležitosti, aby při kritice návrhu prezidenta na kandidaturu Lenky Procházkové do Rady, zbytečně politizovali situaci kolem ÚSTR. Naše odborová organizace zastává názor, že autoři dopisu jednoznačně překročili meze legislativně vytyčené pro odborovou činnost a zájmům zaměstnanců ÚSTR rozhodně neposloužili. Od postupu obou uvedených organizací se proto důrazně distancujeme. Jejich vyjadřování na adresu zástupců Rady je dlouhodobě mimo rámec slušného chování. V tomto případě je na místě rozhodný postup vedení ÚSTR. Jen tak se utlumí nežádoucí dopady a zamezí se vzniku kauzy žijící ve veřejném prostoru vlastním životem. Negativní signály, které tyto organizace vysílají do veřejné sféry, znehodnocující dobrou pověst naší instituce, kterou se naprostá většina ostatních zaměstnanců ÚSTR snaží svou činností vytvářet.“

Následně 7. 4. 2017 obdržela E. Benešová i vyjádření ředitele Ústavu, které v rámci vyváženosti rovněž přečetla:

„V posledních dnech se v médiích objevují sdělení vyvolávající dojem, že zaměstnanci Ústavu pro studium totalitních režimů protestují proti postupu prezidenta republiky, který Senátu navrhl zvolit do Rady ÚSTR Lenku Procházkovou. Naposledy Respekt č. 14 na str. 30 píše: 'Lidem z ÚSTR nevádí jen Procházkové propagandistický styl, ale také to, že není odborně způsobilá'... Tato situace vyžaduje zásadní zpřesnění. Zmiňovaný mediální obraz je vytvářen na základě otevřeného dopisu, který zaslali senátorům a médiím dva představitelé ústavních odborů – Mirek Vodrážka a Petr Blažek. Je k tomu třeba vědět, že v ÚSTR, který čítá kolem 150 zaměstnanců, působí čtyři odborové organizace. Z toho jedna se zaměřuje na práva zaměstnanců, druhá se už delší dobu neozvala a třetí a čtvrtá se věnují politickému aktivismu. Mirek Vodrážka a Petr Blažek jsou předáky posledních dvou a pro vedení ÚSTR zůstává otázkou, zda zastupují i další zaměstnance a jaký je jejich počet. Pan Vodrážka je zároveň více než rok na nemocenské, která mu nebrání v rozličných aktivitách, avšak znemožňuje mu chodit do zaměstnání. Vedení ÚSTR pokládá otevřený dopis zmíněných dvou zaměstnanců za projevení osobního názoru právě jen těchto dvou zaměstnanců. Radu ÚSTR vnímá v souladu se zákonem jako nejvyšší orgán ÚSTR a respektuje logiku, podle níž si zaměstnanci nemají vybírat svoje nadřízené. Nehodlá proto návrh prezidenta republiky komentovat. Vedení ÚSTR se zároveň ohrazuje proti zavádějícím sdělením zmíněných odborových předáků, z nichž má plynout zdání, že ÚSTR je v úpadku či v neklidné situaci. O rozvoji ústavu svědčí jak nárůst publikační činnosti, tak zvětšující se počet historiků (za poslední roky téměř o 50 procent!), pozitivní odezvy vzdělávacích programů, nově získané granty ve vědecké oblasti i rostoucí respekt vůči ústavu v odborných kruzích. Stávající management je přitom v celé historii ÚSTR vůbec nejstabilnější.“

Závěrem E. Benešová požádala, aby jak dopis Základní odborové organizace, tak stanovisko vedení ÚSTR bylo zveřejněno na webových stránkách Ústavu.

Z. Bárta se podivil nad zjištěním, že je M. Vodrážka v pracovní neschopnosti, ačkoliv jej často vídá veřejně vystupovat.

O. Matějka vysvětlil, že vedení Ústavu jako zaměstnavateli nepřísluší prověřovat rozhodnutí lékaře, to je věcí Správy sociálního zabezpečení. Existují však nemoci viditelné, i takové, které nejsou na první pohled vidět.

L. Jelínek nerozporoval, že M. Vodrážka je skutečně nemocný, a otázal se, zda stanovisko vedení ÚSTR k dopisu dvou odborových organizací bylo zasláno médiím.

Z. Hazdra sdělil, že stanovisko zatím zaslal pouze předsedkyni Rady ÚSTR, neboť jednak čekal na projednání tohoto bodu na jednání Rady Ústavu, jednak nechtěl mediálně zasahovat do volby člena/ky Rady Ústavu jakožto nadřízeného orgánu.

Z. Bárta upozornil, že pokud zaměstnanec ÚSTR posílá difamační dopisy Senátu PČR, vedení Ústavu nemůže dělat, že se nic neděje. Takové chování by mělo mít pracovníprávní důsledky.

E. Benešová sdělila, že vyjádření vedení Ústavu není dle jejího soudu odpovědí na otázku, zda tito zaměstnanci svým chováním porušili Etický kodex. Dle jejího názoru se jedná o hrubé porušení interních předpisů a očekávala by tedy, že vedení ÚSTR bude situaci řešit.

J. Bureš podotkl, že mu nevádí, že M. Vodrážka a P. Blažek vystoupili se svým názorem na kandidátku do Rady ÚSTR. Otázkou však je, zda by se neměli ozvat ostatní členové jimi reprezentovaných odborových organizací s ne/souhlasem, že oba mluví jejich jménem. Rovněž mu nevádí, že ve svém prohlášení haní Radu ÚSTR, hlavní problém vidí v tom, že napadají instituci, ve které pracují, a kterou reprezentují. To je dle jeho soudu nepřijatelné.

O. Matějka vysvětlil, že stanovisko Rady Ústavu v této záležitosti chápe a jednání obou zaměstnanců rozhodně v rozporu s Etickým kodexem bylo, případný postih je však po právní

stránce velmi komplikovaný, neboť oba zaměstnanci svá prohlášení zveřejnili z titulu odborových organizací, které reprezentují. V takovém případě je otázkou, zda se Etický kodex může vztahovat na odborovou činnost. Ačkoliv se dle jeho soudu zjevně jedná o zneužití statutu odborů, které ve skutečnosti takřka nikoho ze zaměstnanců nerepresentují, Ústav je povinen postupovat podle práva. Toto jednání je tak velmi těžce postižitelné.

E. Benešová zdůraznila, že existuje judikát, který se zneužitím odborové činnosti zabývá, apelovala proto na vedení Ústavu, aby jednání těchto zaměstnanců řešilo, neboť ti poškozují nejen jméno instituce, ale i všech odborových organizací.

L. Jelínek upozornil, že členové Rady Ústavu jsou veřejnými činiteli a musí proto snášet větší díl kritiky. Je rovněž příznivcem extenzivnějšího výkladu činnosti odborů. Největší problém spatřuje v tom, že oba dva mluví za zaměstnance, veřejně tak není zjevné, že za nimi většina Ústavu nestojí. Bylo by proto vhodné nějakým způsobem tento rozdíl vysvětlit médiím, neboť i dnes viděl v televizi, že zaměstnanci Ústavu protestují proti kandidátce na členku Rady ÚSTR.

O. Matějka doplnil, že většina zaměstnanců Ústavu volbu samozřejmě sledovala a rozhodně se k ní nestavěla lhostejně, věděla nicméně, jakým způsobem je adekvátní reagovat v situaci, kdy se rozhoduje o složení nadřízeného orgánu.

Vzhledem k tomu, že již nikdo další neměl podnět do diskuze, ukončila E. Benešová v 17.02 hod. jednání.

Další jednání Rady Ústavu se bude konat dne 17. května 2017 v 16.00 hodin v budově ÚSTR v Hadovka Office Park, Evropská 33c.

Za správnost:

Jan Bureš

.....
Emilie Benešová
předsedkyně Rady Ústavu pro studium totalitních režimů